

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél másékelit díjak egyezség szerint.

Kis éneklők pusztulása.

Az idő folyton forgó s fáradhatlan kerekén a hosszúnak vétsző tél után újra megjelent az oly nehezen várt tavasz. A halottaiból föltámadt természet mindenfelé éled; a fák kirügyezték s öltözködni kezdenek szép zöld mezükbe, a tél által letarolt mező föléled és éltet ad a különféle növényeknek, a különféle bogarak nyüzsgő élete látszik mindenfelé, az ember is gyakrabban hagyja oda odúját s megy a szabadba teli tüdővel színi az éltető tavaszi levegőt s gyönyörködni az ébredő természet szépségeiben. A berkekben, ligetekben fölhangzik a dalos madárka füttye, fölhangzik, de hallása már nem annyira örömet, mint in-

kább szomorúságot okoz nekünk. Mi ennek az oka?

A régi jó időkben s nem is olyan nagyon régen, csak úgy zúgott az erdő a kedves kis madárkák csicsérgésétől, füttyülésétől, ma csak itt-ott elvétve hangzik föl egy elárvult madárhang. Az erdők apró lakói pusztulnak, fogynak évről-évre föltartóztathatatlanság s ha soká így tart, nemsokára el némül a vidék, mint a hogy néma a holt tenger környéke. Pusztulnak, vesznek a kis madárkák s pusztulásuk nyomában kelnek a különféle rovarok és férgek miriádjai, pusztítva, emészte azt, a mit a természet, vagy ebben az ember gondos keze alkot. Milliókra rug évenként a kár, mit ezek a gonosz férgek okoznak s az emberiség tehetetlentül áll puszt-

TÁRCSA.

A meglőhetetlen őzbak.

Balázsházy Péter kártársunk által a Lakatos Károly ur könyve nyomán közlött meglőhetetlen nyúlóról eszembe jutott, hogy nekem is volt egyszer hasonló szerencsém, vagy talán szerencsétlenségem, nem ugyan nyúllal, hanem őzbakkal. Az eset nagyon érdekes, miért is azt — bár restelkedve — leírom úgy, a hogy történt, bár előre tudom, hogy nem egy fog akadni a tisztelt olvasók közt, ki ezt a történetet olyan nagy mondásnak fogja tekinteni, a milyen a vadász száján vajmi hamar kicsuszik; ezeket a kételkedőket kérem, hogy az egyszer higyenek szavainnak, mert szent igaz az, a mit elmondandó vagyok, sőt valóságát szükség esetén kész vagyok tanúkkal is beigazolni.

A dolog úgy történt, hogy 1892 év május havának egyik szép hajnalán kirándultam őzbak lesre az Osdola

községnek „Fehér út” nevű erdejében lévő Szejke mocsárhoz. Mire a hajnal első píra a keleti hegység ormai bitorba öltöztette, már elfoglaltam előre jól elkészített leshelyemet, élvezettel szíva a friss, üde levegőt s gyönyörködve a környék bokraiban szökdecslő madársereg dalában. A természet szépségeinek nagyszerűsége annyira elragadt, hogy kezeim önkénytelenül inná kulesóldtak s ajkaim hálát rebegtek az egek Urához, mindezek megteremtőjéhez.

Ábrándozásomból a fekete rigó ismert „kety-kety” jelzése riasztott föl s fegyverem után kapva vizsga szemekkel futottam át a környéket s nem eredménytelenül, mert a mocsár szélén megpillantottam egy fel-séges őzbak alakját, szép, hosszú egy águ agancsokkal. Óvatosan az arcomhoz emeltem fegyveremet, jól célba vettem a vadat s elnyomtam a ravaszt. A lövésre pillanatra összerogyott a bak, de ugyan abban a pillanatban ismét fölcsúskott, mire gyorsan oda eresztettem a másik lövést is. Az eredmény ugyanaz; a bak összerogyik, azután fölugrik s villámgyorsan tűnik

titásukkal szemben, mert ő ismét ezek pusztítójának leggonoszabb pusztítója.

A teremtés nagybőlesen intézkedett a világ megteremtésénél, mert mindent úgy alkotott meg, hogy az egyik teremtés ellensúlyozza a másikat s egyik se ragadhassa föltétlenül magához az uralmat s ne szaporodhassék el annyira, hogy az a másikat teljesen elnyomhassa. Egynek adatott csak meg a hatalom az egész fölött, egy képes csak mindent rabigájába hajtani, az ember, ennek azonban megadatott az ész, a helyes ítélő képesség arra, hogy a neki adott hatalommal vissza ne élhessen.

Az ember pedig a helyett, hogy a neki adott eme megbecsülhetlen adományt okosan és józanul használná, azzal lépten-nyomon rútul visszaél s míg önhittségében azt hiszi, hogy szellemi képességeinek fokozásával folyton a jólét elérésére törekszik, attól mint jobban eltávozik s a nyomor kezdi fölútni tanyáját ott, hol csakugyan uralkodhaték a jólét. — Legjobban bizonyítja állításunk helyes voltát a hasznos kis madárkáknak folyton növekvő pusztítása.

Az erdőkben, mezőkön barangoló gyermeknek gyönyörűségére szolgál egy-egy madárfészket találhatni s szinte kárörvendve pusztítja el azt, nyilván mert nem volt senki, ki őt könnyelmű cselekedetének vétkes voltára figyel-

meztette volna s itt még a tett ha nem is egészen menthető, de legalább enyhébben ítélhető meg; mit szóljunk azonban arról, mikor érett eszű emberek találják gyönyörűségüket az ártatlan kis madárkák pusztításában? a józanul gondolkodó azt hinné, hogy ilyen szenvedély nem is lehetséges, pedig a tapasztalás éppen az ellenkezőt mutatja.

Még alig rázta le a gyermek az iskola porát, vagy még le sem rázta, a könnyelmű szülő siet kedves magzatát egy flóbert puskával meglepni: hadd mulasson a gyermek s szokjék hozzá már zsenge korában a vadászat testedző, nemes sportjához! A gyermek azután él is a nyújtott kedvezménnyel s minden szabad idejét arra fordítja, hogy derűre-borura lődöz mindent rakásra, mi keze ügyébe esik, vagy szeme elé kerül. A kereskedősegéd alig várja a vasárnapot, hogy a rőföt flóbert puskájával föleserélhesse s pusztíthassa vele az ártatlan kis madárkákat s nagy diadalal viszi az utcán végig áldozatait, abban a hitben, hogy mindenki bámulja az ő vadász ügyességét.

A legnagyobb ellenségei azonban a kis madárkáknak a nők az ő divat-hóbortjaik révén. Valami eszeveszett, talán az erkölcsatlenség posványában fetrengő nőnek valamikor eszébe jutott kalapját először madár tollakkal, később egész madárkával földiszíteni s a magukat a művelt és

el a közeli cserjésben, még mielőtt fegyveremet újból megöltöttem volna.

Kiugrottam leshelyemből s megelégedkezve előbbi áhítatosságomról, hirtelen olyan baka miatyánkot szalasztottam ki a szájamon, hogy ennek hallatára még az a huszár is elámult volna, ki elmesélte, hogy mikor Gránér országban járt, olyan magas hegyeket mászott meg a lován, hogy azon le kellett hajolnia, nehogy csákójának rózsája a csillagokba akadjon.

Boszut esküdtem, véres boszut a felkelő nap előtt; megfogadtam, hogy azt az őzbörbe bujt őrdögöt kézre fogom keríteni s mondjon bármit a vadászati vagy más tilalom, meg fogom mutatni, hogy egy hitvány őzbak nem fog megcsufolni. Lihegve rohantam lakásomra kopóimért, hogy a szőkevény üldözését még a friss nyomon megkezdhessem s haza érve sietve fűztem láncazra hűsleges vadász czimboráimat és miután a vadász kulacsnál tapasztalt hiányt kipótoltam, lóholtam vissza a mocsár felé, hová egy órai kutyagolás után szerencsésen meg is érkeztem.

A helyszínére érve először is kutatni kezdtem a tett lövések okozta vérnyomok után, de eredménytelenül s így kopóimat az őrdögnek vélt őzbak nyomára vezettem s azokat elbocsátottam.

Alig telt el pár perc, a kutyák már vig esaholással jelezték, hogy a bak egészséges és tova iramodik, de nem sokáig gyönyörködhettem a vadász fiúnak annyira kedves zenében, mert csakhamar elhalt az a végtelen erdők belsejében.

Ismerve kutyáim jóságát és megbízhatóságát, a legjobb reménnyel siettem egy jól ismert váltó elfoglalására s itt megállapodva átéltem az izgalmas várakozás minden kínjait s végre is fáradt lábaim leülésre kényszerítetek.

Elővettem kulacsomat s egy jó hosszú fohászt bocsátottam le kiszáradt torkom csatornáján s miután egy falat kenyér sem volt kezem ügyében, nyomtatekul cigarettára gyújtottam s bódor füstöket eregettem a levegőbe. A világ mulandóságairól való gondolkodásban tettem el így nem csak a délielőtti, de a délután jó

elegáns,uri osztályhoz számító nők mintmegannyi majom, siettek ezt az izléstelen otromba divatot fölkarolni s csakhamar elterjedt a világ minden zugában, úgy, hogy még a szakácsné és mosogató szolgáló kalapján is ott diszeleg a kis kolibri, pintyőke, veresbegy, vagy más kicsiny madárka. A szegény állatok milliói esnek áldozatul ennek az utálatos hóbortnak, a kis énekesek fogynak, s a mint ezeknek a száma apad, úgy pusztulnak régente virágzó gyümölcsöseink is.

Ki fogja végre valahára ennek gátját vetni? Erre első sorban hivatva lenne a józan ész, de ebbe nem igen lehet bízni, mert az manapság minden téren a divat hóbortjának az áldozata. Az egyedüli, mi az oktan pusztítást ha nem is teljesen, de legalább részben megszüntethetné, a hatalom. Nem szükséges e miatt semmiféle erőszakhoz nyulni, hogy a világ zsarnokságot vethessen a hatalom szemére, elégségesnek vélnők, ha úgy a flóbert puskákat, mint a madárrüsszel ellátott kalapokat úgy megadóztatnák, hogy a tulajdonosnak elválnék bele a foga és nem is a vevőt, hanem a gyártót kellene megadóztatni s csak olyan áru eladását engedélyezni, mely után az adó már befizetve lett; ám lássa azután a gyáros, hogy miként fog az így megdrágított portékája kelendősre találni.

Természetes, hogy az ilyen rendszabály nem vezetne célhoz akkor, ha csak elszigetel-

ten, egyes hatalmak vennék alkalmazásba, itt csak nemzetközi általános egyezség vezetne célhoz.

A szegény ember, ki a maga és családja éhsége által üzetve tört vet a nyúlak s azt elfogja, megtalálja büntetését a törvény szigorában; kérdezzük már most, ki tett nagyobb kárt a nemzetgazdasátnak? az ilyen vadászó, vagy pedig az, ki lelketlenül elpusztít egy pár hasznos madár családot?

Nagy hiba még az is, hogy a ragadozók pusztítása nem általános. A magán uradalmak megteszik erre nézve a tőlük telhetőt, de vajjon a kincstár fizet-e valahol alkalmazottjának lődíjat egy róka, nyest, uhu, sólyom, héja stb. elpusztításáért? Ezt ugyan sehol sem teszi, az alkalmazott pedig, kinek a hasznos vad megóvásában semmi érdeke nincs, mert hiszen a vadászatot neki tiltják, nem sok hajlandóságot mutat amugy is csekély fizetésének egy részét olyanért elpuffogatni, miből semmi haszna sincs.

Úgy vagyunk ezekkel a dolgokkal, mint a fogfájós ember, ki érzi ugyan, hogy fáj a foga, de kihuzatni nem meri, mert fél a bár pillanatnyi, de még nagyobb fájdalomtól s csak huzza, halasztja az operációt, mindig reménykedve, hogy a fájdalom majd magától is el fog mulni. Avagy van-e orvos széles e világban, ki ne kárhozná a nők fűzőviselését? mégis alig

része is, a nap már jól lefelé igyekezett magas után, midőn jól ismert dübörgés vert föl gondolataimból s figyelmemet arra várta bak közlekedésére. Nem-sokára meg is pillantottam a szép állatot a ritkásabb cserjék közt s kilesve egy alkalmas pillanatot, midőn alig volt távolabb 65 lépésnél, pár másodpercnyi figyelmes célzás után egy valóban az ágyúheos hasonló durranással üdvözöltem. A bak a lövésre elterült ugyan, de nyomban föl is ugrott és egy hatalmas oldalugrással a sűrű cserjésben tűnt el, mielőtt még egyszer hozzá szóllhattam volna.

Lövéssem járásáról meggyőződést szerzendő, szemlét tartottam a bakot védő mogyorófa cserjén, de még csak egyetlen sörétszem horzsolását sem találva, ereimben megfagyott a vér s hideg borzongást éreztem hátamon végig futni.

A vidékre már az esti szürkület kezdett leereszkedni s így nem volt más mint tennem, mint kutyáimat vadászkiáltóval segítségül hívni s ingadozó léptekkel támologni lakásomra. Természetesnek fogja

találni a tisztelt olvasó, hogy egész napi koplalás után a vacsorát egy éhes farkas étvágyával fogyasztottam el s miután kedves oldalbordám hiába faggatott kérdéseivel, a kiállott izgalom után álmatlanul eltöltött éjszaka után a hajnali első madárfütty már a Szejke mecsaráján talált.

Kutyáimat a már most igazán ördögnek vélt bak után eresztve, elláltam egy jó váltót s a csakhamar fölhangzott csaholás jelezte, hogy nyomra találták és hogy a hajtás állásom felé tart. Alig pár perc múlva megjelent a már jól ismert özbak s éppen állásom mellett igyekezett elmenekülni. Most közvetlen közelről durrantottam rá a lövést, annyira közelről, hogy a szőre is megpörzsölődött. A bak — mintha villám sújtotta volna, úgy elesett, de azonnal fölugrott s örült sebességgel iramodott tova; a második lövés eredménye sem volt különb.

Erre már nem állhattam meg, hogy kereszket ne vessek magamra s már szinte minden reményemet elvesztve, kedvetlenül foglaltam el egy másik váltót. A

találhatni olyat, ki ezt a kárhozatos fűzöt felesége, leánya részére meg nem vásárolná.

Nem elég a bajt ismernünk s annak pusztításait összetett kézzel néznünk, hanem annak orvoslásához is hozzá kell látni, mert az magától megszűnni nem fog.

Óvjuk a kis madárkákat, mert nem csak hogy szép mesterkéletlen dalukkal szívünket gyönyörködtetik, de hatalmas tényezői nemzetgazdászatunk fölvirágzásának is.

Elpusztult szőlők fölújítása.

A szőlőgazdászat nem tartozik ugyan az erdészeti személyzet munkakörébe, de annyira közérdekű, hogy annak fölvirágztatásán a hazáját igazán szerető minden polgárnak egyaránt kell fáradoznia. A vidéki szegényebb sorsú népnek minden téren vezetőre, tanácsadóra van szüksége. Az erdészeti személyzet hivatásának teljesítése közben folyton érintkezik a néppel s mindig módjában áll, hogy azt egyre-másra oktassa, a mi nem csak a népnek, de neki magának is hasznára van, ha nem is másért, hát azért, hogy tekintélye gyarapodik. Az „Országos szőlőtelepítő szövetkezet” szervező bizottsága szerkesztőségünk mint olyat, mely minden nemes és jó iránt érdeklődik, az alábbi fölhivás közzétételére kérte föl s kérelmének szívesen helyt adtunk, hogy így az elpusztult szőlőgazdászatnak újból való föllendüléséhez csekély erőnktől lehetőleg valamivel magunk is hozzá járuljunk. A fölhivás szövege a következő:

kutyák erősen szorították s csakhamar vissza is fordították s néhány másodperc múlva durran a fegyver s a közvetlen közelből talált bak ott fetrengett lábaim előtt. Neki dühödvé gerinczére szorítottam a fegyverem csövét, hogy még egy lövéssel töltsem rajta boszumat, azonban fájdalom, fegyverem esütőtörököt mondott, magam pedig oly hatalmas rugást kaptam, hogy egy pillanat alatt a cserjék közt hevertem, a bak pedig megugrott és vigan loholt odább.

Midőn a cserjék közül föltápázkodtam, magam ugyan egy darabban voltam, de a fegyverem, mely esés közben alám került, kettőben s így nem hogy bakot — már hogy ózbakot — löttem volna, de még károm is volt vagy öt forint.

Búsan ballagtam hazafelé; sok minden megfordult eszemben, csak arra nem tudtam sehogy sem rájönni, hogy mi lehetett oka lövéseim sikertelenségének. Haza érve, oldalbórdám a tört fegyver láttára olyan adag nyelven levest talált elibém, hogy száz éhes kutyának is elég lett volna.

Legyünk segítségére a kis szőlőbirtokosoknak!

A szőlők felújításáról szóló törvény és szabályzat bár hivatva van a minimális területre nézve is segítséget s kölcsönt adni, mégis jelenlegi keretében a kis-birtokosok vonakodnak ezt igénybe venni s aggályaik nem is minden ok nélküliek. És mégis a kisbirtokoson, termelőinknek zömén segíteni s azt kész szőlőhöz juttatni: ez volna ugy a törvényhozásnak, mint a társadalomnak feladata.

Úgy véljük, hogy ezt a kérdést az országos szőlőtelepítő-szövetkezet fogja megoldani, mely a helyes uton jár, midőn az alább körülírt eljárást szándékozza meghonosítani.

Számításunk alapjául ne vegyük a törvény minimális területét, hanem 1 kat. holdat. Egy gazda, kinek egy oly hold szőlője volt, melynek talaja szőlőültetésre alkalmas, annak idején maga dolgozott szőlőjében családtagjaival együtt; de ma saját erejéből nem bírja szőlőjét újjátelepíteni és családja fentartása végett napzámba kénytelen dolgozni. Ily szőlős gazda, hogy szőlőjében az okvetlen szükséges rigolirozást végezni képes legyen, kapna a szövetkezettől a tél folyamán a munka haladtával, a helybeli ügyvivő által közvetítve részletekben száz forintot. Ezzel meg van adva a mód, hogy az illető saját erejéből rigolirozhassa.

Tavasszal aztán kap körülbelül 100 forint értékéig menő amerikai alanyvesszőt és oltványokat, hogy a jövő évre nemes zöld galya is legyen és 50 frt értékű karót. Mivel előreláthatólag a szövetkezetnek saját telepelei lesznek, valamint sok helyen saját embereivel fog nagyobb terjedelmű szőlőt telepíteni, ez okból az illető gazdát könnyű szerrrel küldi el a hozzá legközelebb eső telepre a folyamatban lévő munkálatok tanulmányozása végett. Így lesz első sorban az ültetéssel kapcsolatos

A estét a holnap vadászat tervezgetésével töltöttem el, mert mindenki elképzelheti, hogy ennyi kudarcot nem hagyhattam magamon száradni; elővettem már most express fegyveremet s figyelmesen megvizsgáltam. Mindent rendben találvá, a többi előkészülettel hamar készen voltam. Propositionom ez volt: indulás hajnali két órákor, megérkezés háromkor; kutyák elbocsátása a Szejke mocsárnál, állás a fehér ut gerinczének szakadéka; kutyákat az erdőszolga vezetési adott jelre elereszti, a meglőt bakot pedig lakasomra cipeli. Igaz, hogy azt tartja a közmondás, hogy ember tervez, Isten végez, de hát az is bizonyos, hogy a harmadik az Isten igaza.

Másnap minden úgy történt, a hogy terveztem. Az elbocsátott kutyák vig csaholással hajtották s tudatták velem, hogy a bak megindult — utolsó utjára. Rövid idő múlva megpillantottam regi ismerősömet, a mint a hegy gerinczén elvonulott uton egyenesen nekem tart. Vigyázva emeltem arezomhoz fegyveremet s miután pár másodpercig jól a szeméi közé néztem,

többi munkákkal is. Ez uton tehát megkapja az utasítást az első év munkáiról. A következő évben meg lesz tanítva a metszésre és a zöld oltásra, az oltványok keltetésére és összeáll való lebujtatására. Ezek szerint, ha elemi csapás nem éri, a harmadik évben már érett gerezdeket fog szedni. Lássuk tehát, minő kölcsönben részesült az egy holdas gazda.

Rigolirozáshoz kapott 100 forintot, oltvány és alanyvessző képében 100 frtot, karó képében 50 frtot. Egy szövetkezeti részjegy 50 forint, mert tartozik taggá lenni, és egyéb kiadásokra 50 frtot; tehát összesen 350 frtot. Ezt az összeget a 4-ik vagy 5-ik évtől 35 frtjával az esedékes kamatokkal együtt 10 év alatt könnyen letörlesztheti. Hogy egy hold betelepített kész oltvány-szóló évi 35 frt törlesztést 10 év alatt kibír-e, ehhez azt hiszem nem kell nagy magyarázat, sem tulságos vérmes remény, ha átlag felvesszük, hogy 20 hektolitert terem a 15 frt. Ezen a módon a kisbirtokos könnyű szerrel termő szőlőhöz jutott; szőlője leköti őt az itt maradásra, nem fog tehát gondolni a kivándorlásra s a szövetkezet megoldotta a szocializmus egyik nagy kérdését. A szövetkezet, hogy pénzerejét ne fixirozza, gondoskodni fog majd arról is, hogy ezen kölcsönöket más helyütt eszkimptáltassa és a pénzt folyósítsa, hogy ugyanazon összeggel ismét más baján segítsen. Ez által aránylag, mondjuk, hogy csak aránylag, kisebb összeggel ennek folytonos hasznosítása által nagy dolgokat van hivatva művelni. Az egy holdnyi terület birtokosa 15 év múlva nem tartozik többé és egy szövetkezeti részjeggyel is bír.

Az elmondott eset csak egy példát világít meg; de ehhez hasonló esetek számtalan variációban fognak érvényesülni.

Ott van egy másik példa, midőn az Agrárbank által adandó kölcsönössetekben a szövetkezet fogja a telepítést végezni s a tulajdonos a harmadik évben, midőn az már termőre fordult, átveszi a betelepített szőlőt. A szövetkezet van hivatva a kistermelőn segíteni az által, hogy neki szőlőt telepíteni segít és hivatva van a folytonos érintkezés által a szakértelmet fejleszteni, oktatva telepíteni.

Kész szőlőt a kistermelőnek, nem pedig pénzt, mi markát égeti!

eldördült a lővés és a kapitális állat gyilkos golyómtól jele közepén találta ott fentrégett véreben.

A derék bak megédemelte a fáradságot; sulya 42 klg., egy águ agancsai 35 cm. hosszúak voltak.

Előbbi vadászataim sikertelenségének okát később tudtam meg: egy kartársam a neki kölcsön adott töltevényekből kicsente a postát és homokkal pótolta.

Dudás Ferencz
th. I. oszt. erdőőr.

Ez itt a jelszó.

Lépjen be a szövetkezetbe tagul saját erejéhez képest minden honpolgár, hogy minél előbb lehetővé válhasson a kisbirtokosnak nyújtandó segítség. E mellett mivel a szövetkezet pénzt folyton haszonnal fogja befektetni, a részjegyek után tisztességes kamatra is van kilátás.

Maurer János.

Különfélék.

Az első magyar repülőgép. Az 1825-ben megjelenő Hasznos Mulatságok ezt az újdonságot közli második évfolyamának 270—271-ik lapján: Frater Ciprián első levegőbeli hajós mesterséges szárnyak' segédelmével Magyar Országban. Nem ama' Bétsi Őrs Deegen Úr volt első, a' ki próbát tett mesterséges szárnyak' segédelmével magát a' levegőbe felemelni; hanem ő előtte jó idővel, sőt a' levegő golyóbsinak (Luftballon) feltalálása előtt jóval, melyet Francia Országban Montgolfier testvéreknek köszönhetünk, a' veres Klastromban, mely most a' kamara jóságaihoz tartozik, Szepes Vármegyében egy Ciprián nevű Laikus (Frater) ki a' Barátoknak Seborvosa volt, tett legelőször próbát a' Kárpát hegyeken mesterséges szárnyakkal a' levegőbe repülni. Sokkal többre is ment ezen próbájában mint Deegen Úr; mert ő nem szorította magát egy löskolába, mint ez; és nem vett maga segédelmére egy kis levegő-golyóbsit; hanem a' szabad levegőben a' veres Klastromtól egy jó távol lévő Korona nevű hegynek bérceiig repült jó magasan. Ezen nevezetes tselekedet, nem csak a' Szepességeknek emlékezetükben máig is fenn maradt, hanem Bredetzky is elbeszéli az ő Topographiában.

Megölte az anyját. Temes megye Kissaod községében Milos Sándor parasztleány részeg fővel meggyilkolta özvegy édes anyját. A duhaj ember éjjel haza jött a kocsmából s két krajczárt kért az anyjától, hogy majd cigarettát vehessen magának. A szegény asszony nem teljesítette a fiu kérését, mert részegsége miatt haragudott rá. Erre aztán konyhakést vett elő a suhancz s azzal leszerzta anyját.

Az európai bölény végpusztulása. Európa e hatalmas állata, mely a mult század végén még Erdélyben is élt, sőt Petényi szerint 1814-ben ejtették el az utolsó Udvarhely- székben, még azokon helyeken is, a hol mesterségesen tenyésztik, évről évre kevesedik, annyira, hogy legujabban a kiveszész veszedelmére figyelmeztették a szentpétervári akadémiát. A legutolsó európai csorda ugyanis a bialovcai rengtegen van. Ez a csorda 1856-ban még 1909 daraból állott, de a szám 1863-ban 874-re, 1878-ban 600-ra apadt, jelenleg pedig 500 daraból állóra becsülik. Minthogy az állatok a lehető kímélet mellett is rohamosan pusztulnak, Buchner szerint a bajon

talán úgy lehtne segíteni, hogy a Kaukázus északi lejtőiről hoznának néhány példányt a már annyira tespedő véru állatok vérének felhírsítése céljából. Ugyanez a sors vár különben az amerikai bölényre (Bison americanus) is, melylyel a washingtoni állatkertben tettek újabb időben tenyésztési kísérleteket, de minden eredmény nélkül

Rejtélyes történet. A majsai csendőrség rejtélyes bűnesetet nyomoz. A község egyik parasztgazdája vadházasságban élt hosszú ideig Hajdu Emilia nevű leánynyal. A vadházások most összeczivakodtak, mire a paraszt ember bosszúból elment a csendőrséghez s itt feljelentést tett szeretője ellen. A feljelentés igen rejtélyes történetet mond el, a melyet a majsai paraszt Hajdu Emiliától hallott. A történet visszahuzódik az 1884. év nyárára, a mikor a leány cseléd volt Vetro József alsó-pálosi földmivesnél. Egy éjjel három tolvaj tört be Vetro házába s lovaikat akarták ellopni. A házőrző eb észrevette a tolvajokat, a kik a kutya ugatására elmenekültek. Egyiküket azonban elérte az állat s úgy össze-vissza marcangolta, hogy sebeibe belehalt. Vetro a holttest láttára megijedt s cselédjeivel titokban elásta azt. Így beszélte el a régi történetet a majsai ember, a kinek vallomására a csendőrök előállították Hajdu Emiliát. Ez megerősítette kedvesének előadását, de a vizsgáló bíró azt sejtí, hogy nagyobb bűnről van szó s ezért folytatja a vizsgálatot.

Rémület a temetőben. Temesvárott a görög-keleti temetőben nagy izgatottság támadt Greschko Persida nevű asszony temetésén. A szertartás után a koporsót éppen a sírgödörbe akarták eresztetni, mikor hirtelen felpattant a fedele s a holttest kiesett a koporsóból. A gyászoló gyülekezet tagjait erre kínos rettegés fogta el. Sokan azt hitték, hogy az asszony tetszhalott volt s most felébredt. Többen elajultak az ijedség következtében s vagy tíz percztelt el, míg néhány bátrabb ember a holttest közelébe mert menni. Erre aztán kiderült, hogy a halottnak mondtott asszony csakugyan halott s az incidens az okozta, hogy a koporsót rosszul zárták le, úgy hogy aztán a lebecsaj-tásnál a síráós kötele felemelte a fedelét. Az izgatottság csak akkor csillapodott, mikor a sirt már egészen elhantolták.

Erdőégés. Rudobánya borsodmegyei község mellett ismeretlen tettesek felgyújtották a kincstári erdőt. A lángok oly gyorsan terjedtek tova a most ébredező erdőben, hogy csak órákig tartó megfeszített munka után lehetett a veszedelemnek gátat vetni. A gyújtogatokat nyomozzák.

Lelőtték a csendőrök. Boros-Jenő mellett Sikula községben a görög-keletiek husvétján csendes volt az egész falu. Két csendőr járt az utcákon végig, mikor éjféltájban észrevették a falu rosszát, Albis Ilie oláh parasztot, a ki elbujt előlük a korcsma épülete mögé. A csendőrök kérdőre vonták, hogy mi járaban

van, amire azonban az oláh nem adott feleletet, hanem nagy kötéllel csapkodott a csendőrökre. Ezek megadásra szólították fel, de Albis erre még inkább rakoncátlanodott. A két csendőr tehát fegyverét használta s lövésekkel leterítették a szerencsétlen embert. A csendőrök ellen megindították a vizsgálatot.

Viza-óriás. Jó fogást tettek a napokban az orsovai szerb halászosok. Egy óriási viza került hálójukba, olyan, a milyennek fogása a már halszegénnyé lett Dunában ritkaság számba megy. A derék hal hossza három méter, súlya 280 kilogramm volt s belsejében 38 kilogramm ikrát találtak. A 680 forint értékű halat Budapestre szállították eladás végett.

Szerelmi dráma. Sarkadon Békésmegyében Nagy Sándor Kovács agyonlőtte előbb Moh Esztert, aztán magát, Nagy reménytelenül szerette a leányt.

Nyilt kérdés.

Felkérem a tekintetes szerkesztő urat, esetleg pedig összes kartársaimat, hogy a következő kérdésemre sziveskedjenek lehetőleg kimerítően felvilágosítást adni:

Lehet-e a vadgesztenyét (aesculus hippocastanum) beoltani, illetve nemesíteni szelid gesztenyével, vagy esetleg más fanemmel? Igenlő esetben kérem a nemesítés módját, idejét, az ezen a téren tett tapasztalatokat is közölni.

A szives felvilágosításokat kérem alábbi czimemre (Badin, u. p. Farkasfalva, Zólyom vármegye) egyenesen, vagy talán tekintettel arra, hogy kérdésem megfajtése közérdekű s mások is lesznek, kik iránta előklődni fognak, lapunk útján közölni.

Lórinéz István
m. kir. erdőőr.

Magunk részéről tapasztalt kertészeknél és gyümölcsészeknél tudakoztunk a dolog iránt, de mindenütt azt a feleletet nyertük, hogy a vadgesztenye sem szelid gesztenyével, sem pedig más fanemmel nem nemesíthető. Különben is a vad és szelid gesztenye két egészen különböző fanem s csak hasonló gyümölcsük révén rokonok, lehetséges azonban, hogy mások kísérleteket tettek és tapasztalatokat ezen a téren s így a fentírt kérdéshez magunk is hozzájárulunk.

A szerkesztő.

Nyilt tér.*

Tekintetes szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy a Dudás Ferencz kartársunk ellen indított s lapunkban is már két ízben ismertetett

* Az e rovat alatt közlöttékként nem vállal felelősséget a szerkesztő.

hajszából kifolyólag velem történeteket méltó fölháborodásom lecsillapítására becses lapunkban közölhessem.

Folyó évi április hó 12-én Szatmár város gadjához, Horváth Ágoston urhoz mentem, hogy a lakásomhoz megkívántató meszet tőle átvegyem. Horváth ur azonnal rám támadt, hogy a szomszédos Orosz-falu és Hirip községeket feljártuk s a lakosságot megijesztettük, hogy a Dudás Ferencz elleni ügyben senki tanuskodni ne merjen.

Horváth urnak ezt a gyanúsítást mint valótlanlalt visszautasítottam.

Nagy mocsár erdő, 1897 ápril 13.

Szabó Lajos
II. oszt. erdőőr.

T. Szálka Albert, Berniczky János, Máramarosy Gyula, Takár József, Huszthy Lajos, Nazádt Sándor és Balogh Kálmán m. k. erdészeti altiszt urnaknak

Bustyaházán.

Midőn a csekélységem iránt oly kedvesen nyilvánuló önzetlen baráti szeretetük, s gyarló munkáságom fölötti elismerésükért legforróbb köszönetemet nyilvánítom, egyttal legyenek meggyőződve, hogy a messze távolból is csak oly igaz baráti érzellemmel gondolok Önökre, csak azon eszmék vezérlelnek életemen, mint a mily kedves kötelek csatolt nemrég szorosabban Önökhöz, s a mily eszmék serkentettek munkára egykoron is.

S bár sorsom elszakított az igaz baráti keblekről, de a feledhetetlen emlékek, a meleg kartársi szeretet örökké élni fog szívemben, mint él a hit, hogy szakunk is felvirágozik valaha.

Fogadják még egyszer őszinte köszönetemet szíves megemlékezésükért, s tartsanak meg továbbra is baráti szeretetükben.

Kartársi üdvözléssel vagyok igaz hívők:

Balogh Béla
m. k. erdőőr.

Pályázatok.

Pályázati hirdetmény. A gróf Zichy család divényi seniorialis uradalmában egy főerdőri állomás pályázat után betöltendő. Az erdőgyakornoki állomással évi teljes ellátáson kívül 240 ft-ért kispénzfizetés és buzgó szolgálat esetén 100 ft-évi serkentőjű élvezete van egybekötve. A főerdőri állomás évi illetményei szabad lakáson kívül a következők: 250 ft kispénzfizetés, 4 hl buza, 12 hl rozs, 4 hl árpa, 2 hold (1200 négyzetöl) föld, 24 km, tűzifa, 2 drb tehértartásra takarmány és legelő, valamint egy öltöny szolgálati ruha, Ezen állomásokra pályázni akarók felhivatnak, hogy kellően felszerelt és sajátkezűleg

írt kérvényeiket, melyekben az erdőtvény 36, illetve 37. szakasza szerinti szakképzettségük, életkoruk, ép erős testalkatuk, valamint illetőségük is hiteles okmányokkal igazolandó, nagymélt. gróf Zichy Ferencz senior urra címezve, f. évi július hó 1-én foglalandó el. Erdőgyakornoki állomásra pályázóktól az államvizsga egyelőre nem követeltetik. A főerdőri állomásra pályázók közül azok, kik fűrészyanagraktárnoki teendőben jártas sággal bírnak és ezt igazolni tudják, előnyben részesülnek. Divényi seniorialis uradalmi erdőhivatal Divényben, Nógrádmegye, 1894. április 25.

Szerkesztői üzenetek.

P. A. főerdőri urnak. Szobodán. A baleset elleni biztosításnál az életkor nem igen jó számítássa, a díjtelek pedig meglehetősen alacsonyak. Egészen másként áll a dolog az életbiztosításnál, hol a fizetendő díjak a korral együtt növekednek, sőt a 60 éves koron túl már nem biztosíthatja magát az ember. A baleset elleni biztosítás erdészeti és vadász személyzetnek nagyon ajánlatos, mert nehéz szolgálata közben a különféle baleseteknek folyton ki van téve s csekély díztés mellett szép összeget biztosíthat magának. Igaz, hogy sokkal előnyösebb, ha az embernek nem kell fölvenni a biztosított díjat, hanem elkerüli a szerenlenség.

Felölös szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:

Podhradszky Emil.

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGIOBB HIRNEVŐ DRAUJZETE.

Alapítvány 1847.

Brausweller János

10 éves évfordulója a híres, kiválóan szerkesztett és kiadott "Földrajzi és történelmi lexikon" első kiadásának.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék birtminto. Javítások pontosan eszközölnének.

KÖRMEND. LEITNER JÁNOS KÖRMEND.

Lég és Gőzfűtéssel berendezett magpergető Intézete. Gőzerőre alkalmazott legujabb szerkezetű tisztító gépekkel.

Árjegyzék 1897. tavasz.

I. Fenyő-magvak:

Erdei fenyő (Pinus sylvestris) —	75—80	200,—	10,50	2,20
Fekete fenyő (Pinus austriaca) —	75—80	230,—	12,—	2,50
Vörös fenyő (Pinus larix) —	40—50	100,—	6,50	1,50
Luz fenyő (Abies excelsa) —	80—85	140,—	7,50	1,20
Jegenye fenyő (Abies pectinata) —	40—50	50,—	3,—	—
Sima fenyő (Pinus strobus) —	75	500,—	25,80	6,50
Czirbolya fenyő (Pinus cembra) —	—	—	40,—	2,50
Tengerparti fenyő (Pinus Maritima) —	75	63,—	3,75	1,—
Corsicai fenyő (Pinus Corsica) —	70	350,—	18,50	4,—
Svéd fenyő (Pinus mont. var. unce) —	70—75	450,—	24,—	5,—
Törpe fenyő (Pinus motana) —	70—75	250,—	14,—	2,80
Douglas fenyő (Abies Douglasi) —	—	—	—	18,—
Szurok fenyő (Pinus Rigida) —	—	—	20,—	—

II. Lombfa-magvak.

Ákácza (Robinia pseudo acacia) —	35,—	2,25	—	45,—
Mezges égerfa (Alnus glutinosa) —	50,—	3,—	—	60,—

Az 1896 évi ezredéves országos kiállításban Budapesten az ezüst állam éremmel kitüntetve.

Az itt kiállított cseresznye- fajták szárazfajzatban	Árak Körmen- d- rel 100 Kgr.	5 Kgr csomag barnába	Árak Körmen- d- rel 1 Kgr	Az itt kiállított cseresznye- fajták szárazfajzatban	Árak Körmen- d- rel 100 Kgr.	5 Kgr csomag barnába	Árak Körmen- d- rel 1 Kgr
Hamvas égerfa (Alnus incana) —	100,—	6,20	1,80	Hamvas égerfa (Alnus incana) —	30,—	2,—	40,—
Hegyeslevelű jávor (Acer platanoides) —	40,—	2,50	50,—	Hegyeslevelű jávor (Acer platanoides) —	40,—	2,50	50,—
Közönséges jávor (Acer pseudopl.) —	40,—	2,50	50,—	Közönséges jávor (Acer pseudopl.) —	40,—	2,50	50,—
Mezei juhar [Acer campestria] —	20,—	1,50	30,—	Mezei juhar [Acer campestria] —	20,—	1,50	30,—
Körlevelű jávor (Acer negundo) —	25,—	1,75	30,—	Körlevelű jávor (Acer negundo) —	32,—	2,50	40,—
Nyírfa (Betula alba) —	40,—	2,50	50,—	Nyírfa (Betula alba) —	40,—	2,50	50,—
Körfa (Fraxinus excelsior) —	20,—	1,—	30,—	Körfa (Fraxinus excelsior) —	20,—	1,—	30,—
Erdei bükk (Fagus Silvatica) —	30,—	2,—	40,—	Erdei bükk (Fagus Silvatica) —	30,—	2,—	40,—
Szil mezei (Ulmus campestris) —	50,—	3,—	60,—	Szil mezei (Ulmus campestris) —	50,—	3,—	60,—
Cseregalagonya (Crataegus acyathantha) —	40,—	2,50	50,—	Cseregalagonya (Crataegus acyathantha) —	40,—	2,50	50,—
Gyertyán közönséges (Carpinus bet.) —	75,—	4,80	80,—	Gyertyán közönséges (Carpinus bet.) —	75,—	4,80	80,—
Séprő jeneszter (Spartium scoparium) —	70,—	4,—	75,—	Séprő jeneszter (Spartium scoparium) —	70,—	4,—	75,—
Amerikai vörös tölgy (Quercus rubra) —	30,—	2,—	40,—	Amerikai vörös tölgy (Quercus rubra) —	30,—	2,—	40,—
Hárs nagylevelű (Tilia europ. grandif.) —	180,—	9,50	2,40	Hárs nagylevelű (Tilia europ. grandif.) —	180,—	9,50	2,40
Hárs kislevelű (Tilia europ. parvifolia) —	30,—	2,—	40,—	Hárs kislevelű (Tilia europ. parvifolia) —	30,—	2,—	40,—
Hárs ezüstlevelű (Tilia argentea) —	—	—	—	Hárs ezüstlevelű (Tilia argentea) —	—	—	—
Gleditsia háromtör. (= triacanthos) —	—	—	—	Gleditsia háromtör. (= triacanthos) —	—	—	—
Kocsánytalan (Quercus sessiliflora) —	1 hektl.	6,—	1,—	Kocsánytalan (Quercus sessiliflora) —	1 hektl.	6,—	1,—

Az árak kötelezettség nélkül a körmenyi vasutállomáshoz szállítva, zsákkal együtt, bruttó értendők. Fizetendő Körmenben. Összes magvaim új, szárazminőségben, akár csirázó készülékben, vagy metszési próba után nyert törvényszabta erdészeti csirázó képesség szavatolása mellett, a fent jelzett százalékok szerint, addig míg a készlet tart, szállíttnak.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégétől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmívelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk ufolag megbízott

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati czikk

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készíttetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly cégétől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

BUDAPEST IV.

Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

elsőrangú egyenruha készítő intézete.
Ó csász. és kir. Fensége József Főherceg udvari szállítói
A földmívelés m. kir. Ministerium szállítói.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.